

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 597/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Užhorodská 21, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Daniela Blyšťana, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 399/2015 a jeho rozsudkom z 25. apríla 2016 a postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/2013 a jeho rozsudkom z 30. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Užhorodská 21, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Daniela Blyšťana, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 399/2015 a jeho rozsudkom z 25. apríla 2016 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“) a postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 180/2013 a jeho rozsudkom z 30. októbra 2014 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že žalobca „p. [REDACTED], [REDACTED] podal voči sťažovateľovi žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19. 1. 2012, sp. zn. 3 C 2221/2012.

Okresný súd Prešov... Rozsudkom zo dňa 30. 10. 2014 č. k. 15 C 180/2013-135... rozhodol tak, že okrem iného zrušil napadnutý rozhodcovský rozsudok.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove... rozsudkom zo dňa 21. 5. 2015 sp. zn. 7 Co 65/2015-198, proti ktorému podal sťažovateľ dovolanie, na základe ktorého Najvyšší súd Uznesením zo dňa 28. 10. 2015 sp. zn. 8 Cdo 737/2015 tento rozsudok zrušil a vec vrátil Krajskému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Krajský súd Prešov rozsudkom zo dňa č. k. 7 Co 399/2015-249 zo dňa 25. 4. 2016 potvrdil Rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku o trovách konania, ktorý zmenil. “.

Sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením jej práv podľa čl. 46 ústavy a podľa čl. 6 dohovoru uvádza, že došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Sťažnosť v tejto časti odôvodňuje tým, že „*bol vytyčený termín pojednávania na deň 30. 10. 2014 o 13.00 hod. Právny zástupca žalobcu včas ešte 15. 10. 2014 teda 2 týždne pred plánovaným termínom pojednávania písomne požiadal o odročenie tohto pojednávania aj s uvedením dôvodov a to v dostatočnom časovom predstihu. Okresný súd neinformoval právneho zástupcu o tom, že jeho žiadosti nebude vyhovené – porušil tak ust. § 119 ods. 2 písm. c) posledná veta O. s. p. Súd vo veci konal a rozhodol v neprítomnosti právneho zástupcu sťažovateľa, čím odňal sťažovateľovi právo konať pred súdom.*

Odvolací súd sa nezaoberal zjavným a zrejším porušením ust. § 119 ods. 2 O. s. p. zo strany súdu prvého stupňa...“.

V súvislosti s namietanou nepreskúmateľnosťou rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu sťažovateľka uvádza, že „*[p]rvostupňový súd nevykonal dôkazy zákonným spôsobom, čo sa zjavne prejavilo aj na zistenom skutkovom stave, kde prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa poukazuje na úplne iné listiny, než ktoré sa týkajú účastníkov tohto konania.*

Odvolací súd ani na tieto námietky svedčiace o zjavne nesprávne zistenom skutkovom stave nereagoval naopak, rozsudok potvrdil ako správny, teda sa s ním stotožnil.

Odvolací súd sa s týmito podstatnými odvolacími námietkami nevysporiadal dostatočne, považoval ich len za zjavné nesprávnosti...

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu na základe vyššie uvedeného nemožno považovať za presvedčivé, dôkladné a riadne odôvodnené, ide preto o rozhodnutie nepreskúmateľné a arbitrárne, čím bolo porušené právo žalovaného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo žalovaného na spravodlivý proces...

Na základe vyššie uvedeného máme za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné z dôvodu zjavne nesprávne zisteného skutkového stavu (opiera sa o listiny ktoré sa netýkajú účastníkov konania) a aj rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože sa nijako nevysporiadava z dôležitou odvolacou

argumentáciou odporcu či už pokiaľ ide o procesné pochybenia súdu prvého stupňa či jeho zjavne nesprávne skutkové zistenia.“

Sťažovateľka v ďalšej časti svojej sťažnosti taktiež v súvislosti namietanou nepreskúmateľnosťou rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu konštatuje, že «[s]údy v konaní aplikovali „princíp ochrany spotrebiteľa“, ktorý uprednostnili pred v právnom poriadku SR zakotvenými zásadami a princípmi, a tým porušili právo sťažovateľa na zákonný a spravodlivý proces».

Sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namieta, že „[d]ôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania pred súdom je aj kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu účastníka konania, ak od účastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu. Ak teda súd, napriek žiadosti o odročenie pojednávania, neoznámil účastníkovi resp. jeho právnomu zástupcovi, že jeho žiadosti o odročenie nevyhovie, a následne prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti účastníka a jeho právneho zástupcu, odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Súd prvého stupňa na vytýčenom pojednávaní vykonal dokazovanie bez prítomnosti odporcu a jeho právneho zástupcu keď oboznámil obsah niektorých listinných dôkazov, vypočul žalobcu, svedka [REDACTED] – blízku osobu žalobcu, uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok.

Preto aj v konaní pred súdom prvého stupňa aj v odvolacom konaní došlo k viacnásobnému porušeniu práv odporcu na spravodlivý proces a prístup k súdu nehovoriac o tom, že tieto pochybenia súdov majú za následok aj nezistenie skutkového stavu a aj nesprávne právne posúdenie veci čo činí ich rozhodnutia nepreskúmateľnými a arbitrárnymi.“

Sťažovateľka ďalej poukazuje „aj na ďalší dôvod porušenia jeho práva na spravodlivý proces, ktorým je tá skutočnosť, že súdy postupovali v rozpore nielen s predpismi Slovenskej republiky, ale aj Smernicou 93/13/EHS, a so záväznými rozhodnutiami ESD.

Ak totiž súd v konaní posudzuje ne/prijateľnosť rozhodcovskej doložky ako podmienky, tak súd by musel vzhľadom na všetky skutkové okolnosti prípadu vykonať tzv. test primeranosti podmienky a až podľa jeho výsledkov prípadne konštatovať hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa – k tomuto však nedošlo...

Nevykonaný test primeranosti podmienky v danom prípade mal za následok aj úplne nesprávne právne posúdenie veci. Súdny neprihliadali na dôležité okolnosti a s tým súvisiacu argumentáciu k posúdeniu ne/prijateľnosti rozhodcovskej doložky v tomto konkrétnom prípade aj z hľadiska jej individuálneho dojednania.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v spojení s právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako i právo sťažovateľa garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom v konaní a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 4. 2016 sp. zn. 7 Co 399/2015 a postupom v konaní a rozhodnutím Okresného súdu Prešov zo dňa 30. 10. 2014 sp. zn. 15 C 180/2013, porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 4. 2016 sp. zn. 7 Co 399/2015 a rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 30. 10. 2014 sp. zn. 15 C 180/2013, sa rušia a vec sa vracia Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 €, ktorú je Krajský súd Prešov povinný vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., konajúcej JUDr. Danielom Blyšťanom, advokátom, do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Krajský súd Prešov platbu vykoná na číslo účtu, ktorý Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., konajúca JUDr. Danielom Blyšťanom, advokátom, uvedie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Z citovaného § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že pripojenie splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľa kvalifikovaným právnym zástupcom je obligatórnou náležitosťou, ktorú musí obsahovať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, zistil, že ju v mene sťažovateľky podal právny zástupca JUDr. Daniel Blyšťan, advokát, a dospel k záveru, že niet pochybností o tom, že sťažovateľka je v tomto konaní pred ústavným súdom zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. K sťažnosti však nebolo priložené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľka je zastúpená advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, čo predstavuje dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (II. ÚS 271/2016). V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že takýto nedostatok návrhu (sťažnosti) nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti, ak sťažovateľka disponuje kvalifikovaným právnym zastúpením – advokátom. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka do predbežného prerokovania sťažnosti podala ústavnému súdu už 255 sťažností (veľkú časť z nich prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu JUDr. Daniela Blyšťana, advokáta – spolu 42, pozn.). Ústavný súd zo svojej doterajšej činnosti vo veciach sťažovateľky môže bez akýchkoľvek pochybností prijať záver, že advokát JUDr. Daniel Blyšťan je dôkladne oboznámený s rozsahom náležitostí, ktoré má spĺňať kvalifikovaný návrh na začatie konania pred ústavným súdom podľa zákona o ústavnom súde. Táto okolnosť podľa ústavného súdu odôvodňuje aj prísnejšie posudzovanie splnenia zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou,

dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

Uvedený nedostatok zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti bol dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní. Vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie ústavný súd sťažovateľku na odstránenie nedostatkov sťažnosti nevyzýval (od 1. júla 2016 primerane aplikujúc § 160 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok; do 30. júna 2016 § 5 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec už uvedeného ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že argumentácia sťažovateľky je vedená len v rovine polemiky so skutkovými a právnymi zisteniami všeobecných súdov a je výlučne výrazom jej odlišného hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého by ústavný súd nebol ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Vzhľadom na absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika s právnymi a skutkovými závermi všeobecných súdov, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov) by sťažovateľka ani po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí v zásade nebola spôsobilá preukázať namietané porušenie v sťažnosti označených práv, realnosť ktorého by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a bol

by dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016